

??yerinde Engelliye Yönelik Tutumlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??yerinde Engelliye Yönelik Tutumlar Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23997>

Özet

??ylerinde Engelliye Yönelik Tutumlar Ölçeği (EYTÖ), Mamato?lu, Ya??n-Dökmen ve Y?ld?r?m (2015) taraf?ndan geli?tirilm?, psikometrik a?dan sa?lam bir ölçektir. Bu araç, ?al??anlar?n engelli bireylerin i?yerindeki engelli istihdam?, i? ortam?na uyumu ve ?al??ma yeterliliklerine dair sahip olduklar? alg? ve tutumlar? kapsaml? bir ?ekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, toplam 47 maddeden olumakta olup, do?rulay?c? faktör analizi ile desteklenen üç temel faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçeğin iç tutarlılı??, toplam puan için **0.95** gibi yüksek bir Cronbach alpha de?eri ile kanıtlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

??yeri tutumlar?, engellilik, engelli istihdam?, örgütsel davran??, psikometrik ölçek geli?tirme, Likert ölçeği.

Yazarlar

Nihal Mamato?lu, Zeynep Ya??n-Dökmen, Figen Y?ld?r?m.

Amaç

??ylerinde Engelliye Yönelik Tutumlar Ölçeği'nin temel amacı, ?al??ma ortamlar?nda engelli bireylere kar?? geli?tirilen tutumlar? bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Bu ölçek, engelli olmayan ?al??anlar?n, engelli meslektaşlar?nın i?e al?m süreçlerine, i?yerine adaptasyonlarına ve genel ?al??ma performanslarına yönelik algılarına, yargılarına ve önyargılarına belirlemeyi hedefler.

Ölçek, kurumsal düzeyde engelli ?al??anlar?n sosyal entegrasyonu ve mesleki kabulü konular?nda fark?ndalık yaratmak ve bu alandaki olumsuz tutumlar? iyile?tirmeye yönelik insan kaynaklar? veya e?itim müdahale programlarının tasarlanmasına bilimsel zemin sa?lamak amacıyla geli?tirilmiştir.

Yapı

Bu ölçek, i?yerindeki engelli bireylere yönelik tutumlar?, genel ve spesifik davran??sal e?ilimleri kapsayacak ?ekilde çok boyutlu bir yapıda incelemektedir. Ölçeğin ölçtü?ü temel yapı, bireyin engelli istihdamına dair inançları ve bu inançların i?yeri pratiklerine nasıl yansıtıldığına ortaya koyar. Ölçek, 47 madde üzerinden üç temel alt boyutu ölçmektedir:

Engelli ?stihdamına Genel Yaklaşım: Engelli bireylerin i?gücüne katkılarına dair genel kabulleri, hakları ve ayrımcı yaklaşımları içerir.

Engellilerin ?? Ortam?na ve ??e Uyumuna ?li?kin Alg?: Engelli çal??anlar?n sosyal ve mesleki adaptasyon yeteneklerine, i?yerine aidiyet duygusuna ve uyum h?zlar?na dair inançlar? ölçer.

Çal??an Engellinin ve Yapt??? ??in Alg?lanan Niteli?i: Engelli çal??anlar?n mesleki yeterlilikleri, verimlilikleri ve gerçekle?tirdikleri i?in kalitesine dair önyarg?lar? veya olumlu alg?lar? de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi yöntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. ?lk olarak, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) sonucunda özde?eri 1'den büyük olan be? faktör bulunmu?tur. Ancak, bu be? faktörlü yap?n?n teorik ve pratik uygunlu?u, Scree plot grafi?inin analiz edilmesiyle yeniden de?erlendirilmi? ve üç faktörlü bir yap?n?n daha uygun olabilece?i öngörümü?tür.

Bu öngörünün test edilmesi amac?yla gerçekle?tirilen do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, üç faktörlü yap?n?n istatistiksel uyum indeksleri aç?s?ndan en uygun ve geçerli model oldu?unu kesinle?tirmi?tir. Bu bulgular, ölçeğin tasarlanan teorik yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

??yerinde Engelliye Yönelik Tutumlar Ölçeği'nin iç tutarlı?ık güvenilirli?i, Cronbach alpha katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçeğin mükemmel bir iç tutarlı???a sahip oldu?unu kan?tlamaktadır. Toplam ölçek için hesaplanan Cronbach alpha de?eri **0.95** olarak bulunmu?tur.

Faktörlerin ayr? ayr? iç tutarlı?ık de?erleri de yüksek düzeydedir:

1. Faktör (Engelli ?stihdam?na Genel Yakla??m): **0.93**
2. Faktör (Engellilerin ?? Ortam?na ve ??e Uyumuna ?li?kin Alg?): **0.83**
3. Faktör (Çal??an Engellinin ve Yapt??? ??in Alg?lanan Niteli?i): **0.77**

Faktör Analizi

Ölçek, 47 maddelik nihai yap?s?nda üç ana faktör alt?nda toplanmaktadır. Bu faktörler, engelli bireylere yönelik tutumlar?n farklı boyutlar?n? temsil ederken, faktör yükleri ve madde içerikleri, her bir faktörün ölçtü?ü yap?n?n netli?ini sa?lamaktadır.

Faktörlerin madde da??ılım? ve içerik a??ırlıklar? ?öyledir:

Engelli ?stihdam?na Genel Yakla??m: 20 madde.

Engellilerin ?? Ortam?na ve ??e Uyumuna ?li?kin Alg?: 15 madde.

Çal??an Engellinin ve Yapt??? ??in Alg?lanan Niteli?i: 12 madde.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: 47 maddeden olu?an, çok boyutlu, öz-bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çal??anlar (Engelli olmayan i?yeri çal??anlar?).

Age Group: Yeti?kin Çal??ma Ça?? Nüfusu (Adult Working Age Population).

Population Details: Türkiye'deki çe?itli sektörlerde çal??an bireyler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullan?lmaktadır. Bu sistemde cevap seçenekleri ?unlardır: 1=**hiç kat?lm?yorum**, 2=**kat?lm?yorum**, 3=**karars?z?m**, 4=**kat?l?yorum** ve 5=**tamamen kat?l?yorum**. Yüksek puanlar olumlu tutumlar? ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, engellilik, i?yeri alg?s?, sosyal entegrasyon, psikoloji, Cronbach alpha, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (N/A)

Affiliation Email addresses: mamatoglunihal@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Bilinmiyor (N/A)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Geli?tirme Y?I?: 2015

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Nihal Mamato?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Kullan?m ücreti belirtilmemi?tir.

